

Ob zaključku občnih zborov OF v Ptuj

Z občnim zborom terena Krčevina 17. t. m. so ptujski terenski odbori zaključili občne zborove. Prve so ponovno bile najboljše terenske organizacije kot Breg, Vičava-Orešje, Prejnov, Dravski in Gregorčičev, katere so imele občne zborove že v novembru minulega leta. Obračun dela teh frontnih organizacij je po istem vrstnem redu bil bogat, kakor tudi sklepi za nadaljnje delo so nam dokaz, da bodo te naše najboljše frontne organizacije tudi v letošnjem letu prednjačile. Ostalih terenskih organizacij s slabimi odbori, ki nosijo del odgovornosti za neaktivnost pri delu, ne moremo pohvaliti. Vemo samo to, da po vseh terenih živijo in delajo zgledni in delavni frontovci. Teh frontovcev slabi odbori niso znali priznati, da bi izboljšali sestav odborov in s tem pozitivno delo.

Zelim prikazati samo dva primera in to zgledni Breški teren in slab Ormoški teren. Prvi ima dober odbor OF in AFZ, katera se sestajata in rešujeta vse probleme terena. Obračun dela teh dveh odborov nam nazorno prikazuje, da je v delu potrebna samoiniciativnost, sloga in pravilna razdelitev dela. Podrobnosti o delu breškega terena OF smo že čitali v našem Tedniku po opravljenem občnem zboru. Vse drugačija je bila situacija v Ormoškem terenu. Oba odbora se na sestankih redno mesečno, a na sestankih, v kolikor so bili, se ni obravnavalo tisto, kar bi članstvo zanimalo. Vse nekako tako: Zopet smo se rešili enega sestanka. Tako vzdušje pri odboru in članstvu, katero ni bilo niti obveščeno na primeren način o sestankih, ni moglo roditi tistih sadov, kot jih je željal pr. Breški teren. Posebej se moram omeniti slabo pripravo občnega zbora brez kritičnega pregleda dela. Da je bila udeležba na občnem zboru slaba, ni krivda frontovcev tega terena, temveč leži krivda na dosedanjem odboru, ki je še v naglici isti večer, ko se je občni zbor vršil, obveščal članstvo, da je občni zbor napovedan. Popolnoma razumljivo, da je udeležba bila temu primerna. Ormoški teren poznamo iz prejšnjih let kot enega izmed vodilnih osnovnih organizacij v mestu. Dobri frontovci tega terena vsekakor ne bodo dovolili, da se nadalje kljub dobrih pogojem za delo, dvorani, kakršne ostali tereni zaenkrat še nimajo in to še v centru terena, odpravijo te in ostale napake. Odgovorni tovarši v MOOF so večkrat opozarjali ta terenski odbor o prumeritvi dela odn. boljše rešeno, da pristopijo k aktivnemu delu, tako da krivda za neaktivnost s te strani odpade. Tudi novoizvoljeni odbor ni pristopil v teku dveh mesecev od občnega zbora k aktivnemu delu, razen k po nekoliko ženah organizirani Novoletni jelki. Lahko trdimo, da bi v tem in podobnih primerih sami frontovci najlaže in na najbolj preprostem način opravili s slabimi odborniki in njihovo neaktivnostjo. Za Ormoški teren to velja še toliko bolj, ker imajo vključeno še Budino, prejšnji samostojni teren.

O delu z mladino in načinu vključevanja iste v naša društva, so razpravljali le najboljše tereni, dočim so šli ostali tereni preko tega, za nas frontovce tako važnega vprašanja. Lahko trdim, da v glavnem večina terenskih organizacij OF dela samostojno. Tem organizacijam ni potrebno navodil, ker sami odbori sprovajajo v življenje vse sklepe Glavnega odbora OF Slovenije. Nagnjenje k samostojnemu delu smo že pred III. Kongresom OF Slovenije opazili predvsem pri terenih občin Vičava-Orešje in Breg. Demokratizacija, t. j. popolna samostojnost v delu naših frontnih organizacij v Ptuj mora v letošnjem letu zajeti sleherni terenski odbor OF.

Uspehe in neuspehe v delu Fronte, AFZ, mladine in društev v Ptuj bo prikazal mestni zbor Osvobodilne fronte 6. febr. t. l., na katerem bodo na podlagi analize dosedanjega dela in sklepov Glavnega odbora OF Slovenije na zasedanju 13. dec. m. l. sprejeti sklepi za nadaljnje delo Fronte, Antifašistične fronte žena in društev v Ptuj.

Št.

Po tej poti KDZ Desenci ne more naprej

Ptiča se po perju pozna, desenciške zadrudnike pa poleg drugega tudi po njihovem občnem zboru, ki so ga imeli v soboto 19. t. m. Pričakovati bi bilo, da bo vsaj občni zbor, ki mora o delu zadruge pomeniti obračun o dosedanjem in nakazati pot za bodoče delo, tudi v KDZ Desenci pokazal, da zadrudniki resno mislijo kreniti na novo pot. Prav tega pa tu ni bilo.

Občni zbor, ki je bil napovedan ob 9. uri, se je pričel šele ob 11. uri in še takrat s komaj sklepno večino, kar kaže, da v KDZ Desenci ni resnih namenov za boljši način dela. Če je bila med letom udeležba na zborih zadrudnikov slaba, bi morala biti drugačna vsaj na občnem zboru, ki se vrši letno enkrat. Tudi neresno pripravljeno poročilo upravnega odbora o delu zadruge v letu 1951 ni moglo doseči svojega namena, ker v njem niso bile nakazane bistvene slabosti KDZ Desenci, o kakih uspehih pa v tem primeru ne more biti govora, ker so s takim načinom dela, kot je bil doslej v tej zadruzi, uspehi onemogočeni. Za izvršitev del v l. 1951 je bilo planiranih 7038 storilnih dni, od katerih je bilo izvršenih samo 3385, t. j. 48%. Pri izvrševanju svojih obveznosti sta bila najmarljivjša Čeh Franc, ki je od planiranih 150 storilnih dni dosegel 212, in Čeh Jožef od 179 planiranih dosegel 355. — Nobeđen od ostalih zadrudnikov svojega plana ni dosegel, tako n. pr. Toplak Marija planiranih 100, doseženih 50, Pihler Terezija planiranih 140, doseženih 35, Horvat Karolina planiranih 180, doseženih 66, Gregorec Marija planiranih 220, doseženih 72, Osojnik Marija planiranih 180, doseženih 55, Pernek Anton planiranih 300, doseženih 145, itd.

Razumljiva posledica take »pridnosti« je bilo skrajno malomarno obdelano polje, s tem nizki pridelki in oškodovana zadruga kot tudi skupnost, v interesu katere v bodoče pod nobenim pojmom ne bo več mogoče dopuščati podobnih stvari. Tudi za zadrudnike v Desenci se mora uveljaviti princip, kolikor kdo skupnosti daje, toliko lahko od nje zahteva in prejema.

Na občnem zboru je bil obravnavan tudi primer »zadrudnika« Toplaka, ki na vse pretege skuša dokazati, da ni zadrudnik. Zato ne pusti s »svojo« živino in orodjem obdelovati zadrudne zemlje, ne pusti preurediti »svojega« hleva, da bi se lahko skoncentriralo živino, skratka, zadrudnih dolžnosti ne priznava, zelo se pa poslužuje zadrudnih pravic, saj se nikdar ni branil n. pr. prejemati podpore iz social. sklada. Edino rešitev skuša najti še pri ptujskih advokatih, ki kot skrbni čuvarji zakonitosti in pravic državljanov radi poslu-

šajo vse mogoče težave takih in podobnih brodolomcev.

Občni zbor KDZ Desenci je kot skoraj edino pozitivno rešitev na tem zboru potrdil, da je Toplak vsaj formalno zadrudnik, čeprav tega s svojim delom ni dokazal. Ko so zadrudniki pričeli obravnavati njegovo zadevo, je njegova žena, ki mu je v vsem slična, demonstrativno zapustila zbor in je ni bilo več na spregled. Samega Toplaka pa na zboru sploh ni bilo, čeprav se je isti vršil v njegovi hiši.

Pri vprašanju arondacije so bili vsi zadrudniki mnenja, da to za njihovo zadrugo ne pride v poštev, ker imajo svo zemljo skupaj. Če bi bilo to res, bi lahko bila njihova zadruga prav zaradi tega pogojem med najboljšimi v okraju, ne pa na zadnjem mestu, kot je sedaj, seveda, če bi bilo pri njih kaj več zadrudne zavesti.

Zelo se boje koncentracije živine in skupnih skladišč. Da ni treba živine skoncentrirati, utemeljujejo s tem, da nimajo človeka, ki bi znal z njo ravnati, čeprav so vsi sami kmetje in s tem, da opravljanje živine pri posrednih tem itak ne vzame nič časa, ker se to mimogrede opravi. Rezultat takega gospodarjenja je pa v tem, da je zadruga v živinoreji pasivna, kar je popolnoma razumljivo, ker njih krave »nimajo« nič mleka, gnoja in prirastka.

Razumljivo, da nihče od zadrudnikov ni sprožil vprašanja ohišnice, skupinskega sistema dela, ukrepov proti nediscipliniranim zadrudnikom in pod. Ni bilo govora o gospodarskem računu, o kolobarjenju, vino-građenstvu, sadjarstvu in ostalem. Prav tako ni bilo čuti ničesar o dobri ali slabi pomoči s strani okraja, ker vsakrno pomoč odklanjajo in jo smatrajo kot tiščanje v zadrugo, iz katere se je treba čimprej izvleči.

Skratka lahko rečemo, da je bil občni zbor izveden samo za-

radi formalnosti in da ni po ničemer možno smatrati, da bo zadruga v letošnjem letu začela boljše delati.

Eno pa je na tem občnem zboru spet bilo potrjeno, namreč to, kar so desenciški zadrudniki že dokazovali celo lansko leto, da jih večina stremi za tem, da bi čimprej spet postali presrečni privatniki in da je zaradi tega z nedelom treba oblasti dokazati, da so KDZ slaba zamisel, v katerih se ne da pošteno delati in pošteno živeti.

Prav desenciška zadruga ima vse gospodarske pogoje za svoj procvit in je seveda samo od zadrudnikov odvisno, ali bo napredovala ali nazadovovala. Posameznikom bo nemogoče dokazati, da morajo izstopiti iz zadruge zaradi slabih pogojev življenja, ki bi nastali iz objektivnih vzrokov, ker v kolikor bo eden ali drugi slabše živel, bo to samo posledica nedelavnosti zadrudnikov, kar pa nikakor ne more biti zadosten vzrok za izstop iz zadruge.

V kolikor računajo desenciški zadrudniki, da se bo dalo v novem ekonomskem sistemu, če postanejo privatniki, mast prodajati po 600 din moko po 200, vino po 160 din itd., se temeljito motijo. Prav novi ekonomski sistem bo temeljito zavil vrat vsem vrstam špekulacij in vsakdo bo moral živeti izključno od dela svojih rok. Lažje bo izhajal tisti, ki bo konkurenčno sposobnejši, to se pravi, ki bo več in ceneje proizvajal. Tako ne bo nastajala borba za tržišče samo med socialističnim in privatnim sektorjem v kmetilstvu, ampak borba tudi med posamezniki boljšimi in slabšimi zadrugami, kar bo imelo za posledico dvig kmetijske produkcije.

Desenciški zadrudnikom svetujemo, da o teh stvareh resno razmislijo, si izbižejo iz glave vsako najmanjšo misel o razbitju zadruge in začno pridno in pametno gospodariti sebi in skupnosti v korist.

Kaj so razpravljali na odprtem partijskem sestanku v Podlehniku?

Z uvedbo novega gospodarskega in finančnega sistema smo v Podlehniku vedno bolj čutili potrebo pogovoriti se o vsem tem z ljudmi, ki se za vse to bolj zanimajo kakor povprečni državljani. K temu so nas navajale tudi mnoge nove uredbe, ki so si jih ljudje na podeželju tolmačili največkrat po svoje in narobe. Prav tako pa je bilo treba preučiti pismo CK KPJ o bodočem razvoju na vaseh, ki postavlja predvsem zadrudnemu gibanju nove težke

naloge. Da bi vse te stvari prediskutirali, je OPO Podlehnik sklical sestanek ter nanj povabila predstavništvo množičnih organizacij, KLO, KZ, pa tudi druge, ki se zanimajo za splošno gospodarsko dejavnost v Podlehniku.

Tov. Belšak Franc je na sestanku razložil celoten razvoj našega gospodarstva vse od leta 1945. Pojasnil je, zakaj so bili potrebni gospodarski ukrepi, ki jih je izdala v zadnjem času vlada FLRJ. Proizvodnja je že tako napredovala, da so bili odkupi lahko odpravljeni. Postajala se nova naloga in to je znižanje proizvodnih stroškov. To pa se v večji meri da doseči le na velikih in modernih urejenih ter mehaniziranih obratih. Takšne obrate v inozemstvu nam je prikazal tov. Bratec, obenem pa primerjal našo drobnost in zaostalo proizvodnjo. Veliko naloge pri modernizaciji naše kmetijske proizvodnje bodo imele kmetijske zadruge.

Zivahna diskusija je pokazala, kako potreben je bil ta sestanek. V njej je bila iznesena vrsta problemov, za katere mnogi niso vedeli in ki bi lahko bili ob povezavi organizacij v Podlehniku že davno odpravljeni.

Navzoči so predvsem strogo obsodili, da je Hriberšek Ivan

Delavci invalidskih obrtnih delavnic v Ptuj so razpravljali o družbenem planu

Na razpravi o družbenem planu, ki je bila v petek 22. t. m., so bili delavci Invalidskih obrtnih delavnic podrobno seznanjeni s pomenom predloga družbenega plana, ki ga ima z ozirom na nadaljnji razvoj našega gospodarstva, prav posebno pa še za delovne kolektive gospodarskih podjetij, kateri so dobili vodstvo podjetij v svoje roke.

Osnutek družbenega plana je bil po dolgotrajni diskusiji sprejet, vendar pa so bili delavci mnenja, da se v kratkem še sestanejo ter posamezne probleme ponovno prediskutirajo tako, da bi bile pripombe, katere nameravajo poslati Vladi LRS, čimbolj konkretizirane.

Diskusija je pokazala, da delovni kolektiv najbolj zanima vprašanje rentabilnosti podjetja in s tem v zvezi vprašanje cen, kvalitete izdelkov, itd. Ugotovili so, da so v podjetju še mnoge neizkoriščene možnosti za dvig produktivnosti dela, (kar bo edini predpogoj za doseg potrebne rentabilnosti) med katere spada; vsekakor premalo izkoriščeni stroji v kolarski delavnici, slaba štednja z odpadki, prav tako pa organizacija dela, ki še ni na potrebni višini.

Eno od zelo perečih in še do danes neresenih vprašanj, ki bo podjetju delalo največ preglavic pri rednem poslovanju in s tem doseganju potrebnih rezultatov v proizvodnji, je izredno slabo stanje poslovnih prostorov, kateri se že na nekaterih krajih pričnajo rušiti. Prostorji so pretesni. V njih ni mogoče doseči pravilne razdelitve strojev in s tem organizacije delovnega procesa. Vsaka prošnja organom oblasti pa v tem primeru naleti na gluha ušesa.

Nadalje je neredno oskrbovanje z električno energijo vir izredno velikih rezijskih stroškov, ki podjetju prinašajo le podražitev proizvodnje oz. pa-

sivo. Zgodi se na primer, da DES enostavno odklopi tok nekoliko časa. Na urgenco podjetja pa sledi odgovor, da je tok reduciran. V tem primeru stoji v podjetju do 30 delavcev, ki ne morejo delati. Vsi ti delavci so doma po večini s posejela ter oddaljeni tudi do 20 km, ki morajo vsled prekinitve toka čakati nanj tudi po 5 ur, pozneje pa toliko časa nadaljevati delo, da se zamujene ure nadoknadijo, vse to pa povzroča nervozo in izčrpanost, koncem pa slab učinek dela.

Podjetje je ta problem skušalo z DES-om rešiti na ta način, da bi se redukcija toka javljala vsaj en dan naprej, ker bi se tako dalo delo temu primerno prilagoditi, toda DES odgovarja »nismo bili za redukcijo prej obveščeni«. Iz tega sledi, da je podjetje odvisno od mile volje DES-a, ki ni »mogoče« redukcije planirati. Delavci so k pripombam družbenega plana predlagali, da bi naj podjetja, ki na tak način oškodujejo katerokoli podjetje nosila za to materialno škodo. (Če niso mogla prej predvideti redukcije.)

V vezi s stopnjo fondov in akumulacije so delavci mnenja, da bo potrebno pred določljivo stopnjo akumulacije za posamezna podjetja opozoriti organe oblasti na to, da bodo strogo upoštevali odnos organskega sestava kapitala v posameznih podjetjih, na osnovi katerega se bo določevala stopnja akumulacije. Izrazil so mnenje, da bi bilo zelo koristno, če bi posamezni obrtniki pričeli razmišljati o koncentraciji proizvodnih sredstev, kar bi pomembno boljše izkoriščanje strojev in pocenitev režije, oboje pa bi dalo rezultat znižanje cen obrtniškim uslugam in proizvodom, ki so danes vsekakor izredno visoke.

Delavci so zahtevali, da se pošlje Izvršilnemu ljudskemu odboru (svetu za industrijo in obrt v Ptuj) pismo z zahtevo, da se uvede strožja kontrola nad šušmarstvom, kar povzroča samo zmedo na trgu, hkrati pa šušmarji oškodujejo državo na akumulaciji, ker ne odvajajo davkov in ostalih prispevkov. Vič.

množičnih organizacij, da o tem razpravljajo? Jasno, da je, zato bodo te odslej v večji povezavi ter podobnih primerov ne bodo več dopuščale.

Na sestanku je bilo sklenjeno, da se do zbora zadrudnikov sestavi in predloži kandidatska lista ter da se bo zamenjal celoten stari upravni in nadzorni odbor. V novi odbor pa ne bodo pustili ljudi, ki jim ni nič mar razvoj zadrudništva in ki bi delali samo zase. Pri Kmetijskih združenjih bodo ustanovljeni razni odseki: vinarski, sadjarski, živinorejski, lesni itd., ker bo le na ta način Kmetijska zadruga lahko izvršila svojo nalogo v korist svojih članov.

Navzoči so ob zaključku lahko ugotovili upravičenost in potrebo takšnega sestanka, pa tudi smotnost, ki bo v korist lokalnega gospodarstva v Podlehniku ter drugih perečih družbenih problemov.

D. V.

Novoletna jelka je bila prirejena le z znatno podporo ptujskih podjetij

Starešinski svet v Ptuj je pripravil za Novoletno jelko pogostitev pionirjev in drugih šolobveznih otrok v osnovni šoli in v nižjih razredih gimnazije, skupno za 1500 otrok. Za to je bilo potrebnih precej denarnih sredstev. Starešinski svet se je obrnil na razna podjetja v Ptuj. Pri nekaterih redkih posameznikih je našel na ovire, ki jih ni pričakoval. Večina podjetij pa je pokazala vse razumevanje in je prispevala za otroke precejšnje vsote za pogostitev pod novoletno jelko. Vzgojitelji so pripravili s pionirji kulturni program. Tako je bilo pionirjem pripravljenih nekaj veselih ur.

Največ so prispevali: Sindikalna podružnica OKMA 10.000 dinarjev, Potrošniška zadruga 5000 din, MOD 5000 din, OSS 19.150 din, Svet za prosveto in

kulturo pri OLO Ptuj 5000 din, Tovarna perila 3000 din, OKMA 4000 din, SDZ Osojnik 1000 din. Manjše prispevke v materialu je dala Mestna mesarija, Mlekarna in Alkoholna industrija.

Pri zbiranju prostovoljnih prispevkov po trgovinah so se nekatere blagajničarke zelo potrudile. Največ je nabrala blagajničarka Potrošniške zadruge v poslovalnici štev. 1, ki je nabrala 1761,50 din. V poslovalnici štev. 12 iste zadruge so nabrali 1181,50 din, v Zeleninski 1004 din, v Veleblagovnici 925,50 dinarjev, v poslovalnici Državne založbe 786 din. Ostali so zbrali manj.

Starešinski svet se zahvaljuje vsem, ki so prispevali denarna sredstva, posebno pa še tovarišicam, ki so imele mnogo dela s peko ter pripravljanjem pogostitve sama. J.

Samo razpravljati - je premalo

Ves čas odkar je okupator porušil železniški nadvoz v Rogoznici, torej že dobrih šest let, ljudje iz Rogoznice in bližnje okolice na levi strani železniške proge proti Moškanjem razpravljajo, ugibajo in ugotavljajo potrebo njegove ponovne zgraditve. Vendar doslej do tega še ni prišlo. Izgleda, kot da KLO Rogoznica podcenjuje v vprašanje, saj doslej še ni ničesar ukrenil, da bi bil nadvoz ponovno zgrajen. Menda ne dvomi o njegovi potrebi? Če bi

ne bil potreben, bi najbrže tudi pred vojno ne obstojal. Posebno pereče je to vprašanje v Rogoznici pri vsaki družini, ko mora mrliča nositi na pokopališče okrog železniške postaje, torej okrog 2 km dalje, kakor bi bilo čez železniški nadvoz.

Ali bi se ne dalo organizirati zbiranje prostovoljnih prispevkov ter pridobiti prav tako prostovoljnih delavcev za zgraditev rogozniškega nadvoza? Fronta v Rogoznici, ali ne najde tu svojega dela? —

Okrajno gradbeno podjetje „Drava“ in njegovi lanskoletni uspehi

O mnogih podjetjih in kolektivih smo imeli priložnost preko dnevnega časopisa spoznati njihovo delo, dosežene uspehe pa tudi težave. Z realizacijo in preseganjem svojih proizvodnih planov, z vztrajnim prizadevanjem za povečanje in izboljšanje proizvodnje in izboljšanje borb v preteklem letu močnega borba za čim boljše delovne uspehe, ki so bili tudi doseženi in v mnogih panogah naše gospodarske dejavnosti tudi daleč preseženi. To je zgovoren dokaz globoke zavesti naših delovnih ljudi, ki v svojih kolektivih dokazujejo vsem tistim, ki z nezaupanjem gledajo v našo stvarnost in vsem tistim izven naših meja, ki z lažno in sramotno propagando skušajo omajati našo enotnost, da bodo z njihovimi računi klavirno propadli. Vendar so še tudi taki med nami, ki ne slišijo radi o naporih, o trdem delu, o štednji in končno še o velikih nalogah in težavah, ki so se pred nami do dosega končnega cilja. Niso redki, ki so nekada na lastni koži občutili izkoriščanje lastnika podjetja ali tovarne. Mnogi so to danes pozabili in si predstavljajo, da je čas za lagodno življenje brez večjih skrbi in naporov in niso redki iz vrst teh, ki niso voljni sodelovati v delavskih svetih, morda več del vsled nerazumevanja funkcije delavskega sveta pa tudi iz bojznosti do odgovornosti v vodenju podjetja.

Majhen drobec vsega tega dogajanja, kar je uvodoma v razmeroma zgoščeni obliki nakazano, je z mnogimi pozitivnimi in tudi negativnimi odrazi, naš gradbeni kolektiv. Negativnost, ki je vladala v zgodnji spomladaj preteklega leta vsled ukinitev večjih investicijskih del v našem okraju in vsled velike potrebe delovne sile na najvažnejših ključnih objektih, je zelo zredčila vrste gradbincev in tako zrahljala trden in soliden delovni kolektiv. S prizadevanjem vodilnih ljudi v okraju, predvsem pa operativnega voditelja, se je stanje postopoma izboljševalo. Resnično lahko trdimo, da smo z mesečnim aprilom pričeli znova delati in konsolidirati podjetje. Partijska organizacija je v najtesnejši povezavi z delavskim svetom reševala tekoče probleme in tako dejansko v najožjem sodelovanju celotnega kolektiva usmerjala delo na posameznih gradiliščih. Napačno bi bilo trditi, da je bilo vedno in v vsakem mestu vse v brezhibnem funkcioniranju. Napake so se dogajale, kljub temu nam končna in celotna slika o dosegu proizvodnje kaže zadovoljiv rezultat. Tako se je gradbeni plan izpolnil v preteklem letu s 156%. V okviru tega je dosežena investicijska zadolžitev za 150% in so bila z ozirom na to preskrbljena dodatna finančna sredstva od investitorjev. Transportna sredstva podjetja so pri prevozu materiala prevozila preko 25.300 km in dobavila na gradilišča čez 6700 ton raznega gradbenega materiala, ki se je vgrajalo. Ta količina predstavlja okrog 15 polnih običajnih tovornih vlakov. Tako se je dogradila velika strojna lopa in obeležni kletni prostori pri KDO Sobotinci, stanovanjska hiša Potrošniške zadruge, obnovilo se je šolsko poslopje osnovne šole »Mladika« v Ptuj. O tem delu smo ob neki priložnosti v časopisu, »da se je Mladika prebela« — to bi bilo vsekakor enostavno in poceni,

vendar moramo tu dopolniti, da se je za fasadna dela na tej stavbi porabilo nad 230 ton gradbenega materiala in da je bila na tem delu zaposlena skupina najboljših zidarjev in delavcev, ki so svojo nalogo, z ozirom na zahtevnost in nujnost kvalitetne izdelave, tudi zadovoljivo in dobro rešili. Samo stroški gradbenih del so znašali nad 1 milijon dinarjev, ki jih je zagotovil odbor okrajne gospodarske razstave. Naj Ptujčan tako hitro ne pozabijo na to plemenito dejanje odgovornih mož, ki so s svojo predanostjo in poštenostjo omogočili izvršitev teh del. Mnogi člani tega kolektiva se jih s spoštovanjem spominjajo, prav tako, kot se s timim ponosom ozirajo na dovršeno fasado, ki je izpremenila »Mladika« v prikopno poslopje. Manjše skupine kolektivov so bile zaposlene pri obnovi Zdravstvenega doma (Čučkova hiša), pri nadaljnji izgraditvi veterinarske bolnice, kjer so pa dela iz gotovih razlogov bila prekinjena. Nadalje na mehanični tkalnici in drugod. V začetku drugega polletja je prevzel kolektiv izgradnjo zaklonišča pod ptujskim gradom, kjer so dela še v teku. Upamo, da se bo gradnja v tem letu dovršila. V ostalem je podjetje za obsežna regulacijska dela pri rudniku Velenje izdalo nad 30 vagonov betonskih cevi in krilo s temi izdelki tudi večji del potreb v našem okraju. Delo v lastni gramoznici nam je dalo velike količine materiala za naša gradbišča. Razen tega pa je šlo na republiške in okrajne ceste čez 2400 kub. metrov

nasipnega materiala. Mizararska delavnica, ki jo vodi že dolga leta tov. Ignac Simončič je tudi v preteklem letu izvršila dolgo vrsto naročil, predvsem za drž. podjetja in s svojo kvalitetno izdelavo v celoti zadovoljila. Ni namen, s prikazanimi odstotki in številkami napraviti vtis izrednega napora in vlaganja skrajnih sil v delo — to ne bi bilo pravično! Uvodoma smo v splošnem razglabljanju prikazali negativne pojave in pasivno zadrževanje gotovega dela ljudi, kar velja tudi v majhnem obsegu za to podjetje, čeprav je to neznatna manjšina, — vendar danes lahko trdimo, da so se naloge lanskega leta zadovoljivo rešile, ker je bil pravičen odnos do dela in ker so bili medsebojni odnosi v kolektivu dobri. Bazirali so na spoštovanju do našega družbenega ustvarjanja, to se pravi, na spoštovanju do dela in delavca, ker vsak posameznik na delovnem mestu je del množice, ki iz dneva v dan dela za krepitev našega gospodarstva in s tem izboljšanja življenjske ravni, hkrati pa tudi za jačanje obrambne sposobnosti naše domovine.

Trenutno je v gradbeni dejavnosti majhen zastoj, kar pa je za zimsko obdobje normalen pojav. Naši gradbinci predvsem želijo, da bi se zamisel gradnje velikega kulturnega doma, ki bi naj bil namenjen spominu padlih borcev in žrtv iz NOB, čimprej speljala v življenje. Celoten kolektiv pozdravlja veliko zamisel inčinitiv in bi po svojih močeh bil voljan doprinesiti tudi svoj delež.

Leto dni zapora za poneverbo denarja

Pred okrajnim sodiščem v Ptuj se je 11. januarja 1952 zagovarjal Križaj Milan, bivši administrator KLO Sodinci zaradi škode, ki jo je povzročil državi s poneverbo nad 32.000 din. Kot uslužbenec KLO Sodinci je imel opravka z denarjem sovaščanov, ki so ga ti plačali za davek. Križaj je sodišču priznal, da je poneveril denar, ni pa hotel navesti, komu je s tem denarjem koristil. Ob koncu razprave je izjavil, da obžaluje dejanje in je prošil za milo kazen. Med 19 davkoplačevalci, katerih denar ni dosegel svojega namena, je večina srednjih poselnikov, ki so vplačali zneske od 500 do 6000 din.

Križaj je odpuščen iz službe, poleg tega pa bo moral KLO Sodinci poravnati 32.930 din škode. Glede obsodbe na leto dni zapora, se ni izjavil, če je zadovoljen ali pa se bo pritožil.

Med ljudstvom v okolici Sodinc je razširjeno mnenje, da je Križaj orodje neklih izkoriščevalcev, ki so ga znali izrabiti sebi v korist. Križajev obnašanje pred sodiščem je bilo skladno temu mnenju, vendar je ostal trmast in ni hotel pojasniti tega ozadja.

Člani sindikata z državne posestva Zavre so zborovali

V četrtek, dne 16. januarja t. l. so se zbrali delavci in delavke, člani sindikalne podružnice, državne posestva v Zavrču in so na občnem zboru ocenili svoje delo v lanskem letu.

V poročilih, ki so jih dali o

Mladinci in mladinke iz Ptuja, ki ste še izven organizacije LM, vključite se v aktiv „Jože Lacko“

V preteklem tednuje na svojem letnem sestanku aktiv LM »Jože Lacko« razpravljali o dobrih in slabih straneh svojega dela. Poročilo o delu aktiv v letu 1951 je podal sekretar aktiv tov. Vajsbahe Fredi. Aktiv je bil v preteklem letu eden izmed najboljših v našem okraju. Posebno dobre uspehe je dosegel pri šestmesečnem tekmovanju za deseto obletnico OF, za katere je prejel pohvalo od CK LMS. Tudi pri mobilizaciji mladine za progo Dobo-Banjaluha ima aktiv svoje zasluge. Posebno je pri tem za pohvaliti tov. Jabličnik Anica, ki je sama za eno smeno pridobila za MDO pet brigadirjev.

Na željo mladincev in mladink je bila v letu 1951 ustanovljena strelska družina, v katero so se vključili po večini vsi mladinci, pa tudi mladinke niso zaostajale. Na prvenstvih družine, ki so se vršile že dvakrat, je prvo mesto vedno odnesla

mladinka Babošek Anica. Pa tudi na izlete aktiv ni pozabil. Za 1. maj je večina članov aktiv šla na obisk I. ptujski MDB v Dobo. Od strani aktiv je bil organiziran tudi izlet na Bled in v Trakovec. Aktiv se lahko pohvali tudi s precejšnjim številom delovnih ur, ki jih je napravil pri raznih delih. Organiziral je tudi nekaj političnih predavanj, vendar je pri tem treba samokritično priznati, da se je na politično vzgojo članov aktivnega pomagalo premalo paziti.

Napačno bi bilo govoriti samo o uspehih, pri tem pa ne vidati napak, ki jih je aktiv tudi nedvomno imel. Navedemo lahko samo nekaj primerov. Proti koncu leta je aktiv precej popustil, to pa zaradi tega, ker sekretar aktiv zaradi prezaoplenosti ni mogel sklicati sestanka, na katerem bi se pogovorili o nadaljnjem delu. Iz tega se vidi,

da sekretariat aktiv ni čutil t. j. kolektivne odgovornosti, ampak je vse delo sponelo le na sekretarju aktiv. To je napačno in kaj takega se ne sme več ponoviti pri novoizvoljenem sekretariatu. Tudi glede prihajanja na sestanke se je pokazala ta slabost, da so nekateri sestanki zamujali v nevoljo tistih, ki so se določene ure točno držali. To se je opazilo tudi pri predvolilnem in samovolilnem sestanku. S tem bo treba prenehati in se v bodoče držati točnosti.

Na volilnem sestanku si je aktiv zadal kot prvo in osnovno nalogo, razširitev aktiv. V aktiv pritegniti vso mladino, ki danes nikjer ne sodeluje v aktivu in ne ve, kam bi se naj vključila. Tako na primer iz podjetij in ustanov, kjer je premalo mladine, da bi se ustanovila samostojen aktiv, ravno tako je s tisto mladino, ki delo doma in še do sedaj ni nikjer povezana v mladinski organizaciji.

V okviru aktiv se bodo vršila razna politična, zgodovinska in strokovna predavanja. Datum in tema predavanj bo odločil aktiv na svojih sestankih. Prvo tako predavanje se bo vršilo že v tem mesecu. Aktiv bo ustanovil tudi folklorno skupino, kamor bo povabil tudi mladino iz ostalih aktivov, katero to zanima. Organiziralo se bo tudi več izletov, kam se bo šlo in kdaj bo še odločil aktiv.

Člani aktiv LMS »Jože Lacko« se še na svojem volilnem sestanku zavezujejo, da bodo vložili vse svoje mlade sile pri graditvi kulturnega doma »Jože Lacko« v Ptuj.

Se razne druge stvari so se pomenili mladinci in mladinke na svojem sestanku, kako bi življenje v aktivu napravili čim bolj pestro, veselo, in v prvi vrsti tudi to, da bi aktiv za njih res postal šola, kjer se bodo vzgajali. Vsi mladinci in mladinke aktiv LMS »Jože Lacko« vabijo tudi ostalo mladino, ktera še ni nikjer vključena v aktiv, da pride v njegov aktiv in s svojimi predlogi, delom in dobro voljo pomaga, da bo aktiv dosegel še lepše uspehe, kot si je zadal. Pogovor za to v Ptuj ne manjka.

Mladinci in mladinke! Za povezavo z aktivom povprašajte na mestni ali pa okrajni komite LMS v Ptuj.

Zbrani in pregledani so vsi stroji KZ Turnišče

Koncem decembra 1951 je organizirala KZ Turnišče tehnični pregled in ocenitev vseh 15 kmetijskih strojev, ki so postali leta 1945 last KZ Turnišče in so bili na razpolago in v uporabi pri raznih delih in nečlanih KZ Turnišče, ne da bi bila o njih vodena zadostna evidenca. Zanje je zgradila KZ potrebne strojne lopo.

Tako je bilo mogoče spraviti pod kontrolo KZ vsi imovina v njeni upravi, ugotoviti po pravilo ter jih zopet dati v službo ljudstvu, ki je sodejstveno za bodočo pravilno izrabljanje in vzdrževanje strojnih strojev. Strojni oddelek KZ Turnišče je tako izpolnil svojo nalogo, ki jo ima glede čuvanja zadržne imovine.

—frc

Ivan Potrč:

Gorice

(Nadaljevanje 17)

Petrolejka je močnejše zagorela.

Vračko je vstal, se obrnil proč, da ga ne bi videla v obraz in se začel slačiti.

Oba sta obmolnila in molčala ves čas, dokler ni možki legel. Zdaj je legla tudi Julia. Ostala je docela na robu, da se ga je komaj dotikala. Nato je Vračko vzdihnil.

»Ne bi ugasnila?« je skoraj poprosil.

Viničarka je stegnila roko, privila steno in pihnila luč.

Tako sta potem ležala, oči pa nobeden ni zatislil, ne Vračko in ne Julia. Na steni se je spuščala ura in odbila, najprej štiri, zatem eno. Zdaj se je ženska zganila in vprašala z docela izpremenjenim glasom, z nekam vdano tihim in toplim glasom, kakršnega je imela vselej, kadar se je prebudila sredi noči: »Kje bomo začeli s kopjo, Stef?«

»S kopjo?« je vprašal Vračko in povedal potem, ko je dolgo, dolgo zroč v strop, z rokami prekrizanimi pod tilnikom, pre-

misli: »Na Klancih bi začeli... Kaj praviš?«

XV.

Minila je zima, odtekli so se jarki in se osušili klanci, na Kajžarju so kot pred vsako pomladjo pobelili koče. V taki zgodnji pomladi, ko so po goricah zacvete breskve, se je vzpenjala po klancu proti nekdanjemu gosposkemu hramu, ki je gospodoval med košatim drevjem nad goricami na Kajžarju, ženska z velikim haloškim košem na hrbtu. Ko je prišla pred hram, ki je bil na novo prepletkan, belo in zeleno, in od katerega so peljale s peskom posute in z grmičevjem ter z rožami zasajene poti, je postala izpremenjena in vprašala z docela izpremenjenim glasom, z nekam vdano tihim in toplim glasom, kakršnega je imela vselej, kadar se je prebudila sredi noči: »Kje bomo začeli s kopjo, Stef?«

»S kopjo?« je vprašal Vračko in povedal potem, ko je dolgo, dolgo zroč v strop, z rokami prekrizanimi pod tilnikom, pre-

grnilo ruto in pokazala so se jabolka.

»Jabolka?« je vzkliznila vzgojiteljica in se začudila. »Kje ste jih vzeli?«

Odšli sta po sobah. Julia nazaj, dekle za njo. Prva izba, nekaka obednica, je bila prazna, prav tako druga, kjer so ležale igrače. Julia je pogledala po omari in po umivalnikih, zatem sta tiho odprli vrata v in se pozdravili s kuharico. Potem sta tiho doprli vrata v srednjo sobo in obstali. Po ležiščih so ležali otroci. Sli sta od ležišča do ležišča. Med otroki so bili Sirkovi, Julini in od drugih.

Otroci so spali. Edino Peter, ki je ležal pri oknu, je odprl oči, zagledal mater in se hotel dvigniti. Ali vzgojiteljica je dala prst na usta in otrok je legel. Oči pa ni več zaprl, spremeljal je mater in vzgojiteljico z njimi do vrat, dokler nista odšli.

Pred hramom je viničarka postala. V gorici so rezali in kopali. Po glasovih je Julia spoznala brigado Ozmečičnega muzikanta. Viničarji in viničarke, največ je bilo med njimi žensk, so peli in se smejali. Ornikovo dekle je bilo z visokim glasom pesem o svobodi, kopačice in kopači so odgovarjali.

»Oj Filarica ti, kaj tebe boli, da si tak močno žalostna ti? Ne jezi se ti, če gorje več ni, zdaj vince je naše, ga pijemo mi...«

Julia jih je gledala, se nasmehnila in odšla proti križniški zidnici. Tam je bila na steni tabla in na tabli napis: VINOGRADNIŠKA ZADRUGA NA KAJŽARJU. Na drugem bregu čez goščo, tam kjer je malo prej zrla Vračkova, se je videl stolp cerkve na Gomili.

Za zgornjimi linami, katerih polke so bile na pol priprte in pod tramovjem, na katerem so viseli zvonovi, so ta čas ležali na odejah in na kocih trije možki. Okrog sebe in po stenah so imeli razpostavljeno orožje, po večini so bile same kratke afriške brzostrelke. Na sebi so imeli bombe in pištole.

Znena da se je eden možkih dvignil in prisluhnul. Od tam preko, z gorice pod križniško zidnico, se je slišalo petje. Stopil je k lini in jo previdno odrl. V svetlobi, ki je padla nanj, se je razločilo pokazal zraščeni in blede obraz z vrtinami očmi, ko da ga že pol leta ne bi sonce obsijalo. Poslušal je in videlo se je, da postaja vznemirljiv, čim dalje časa je visel pod lino in čim dalje je poslušal pe-

sem. Potegnil se je od okna in zasikal:

»Tišina! Slišiš? To je Lajhova! Lajhova!« je rekel in dregnil možkega na tleh.

Tudi ta se je dvignil in stopil k lini. Pomencal si je oči in počakal, da so se privadile svetlobe.

»Micičo slišim,« je rekel, ko je pogledal skozi lino.

Moška sta se potegnili pod lino in začela preklinjati. Dekleta, ki sta jih prepoznala in preklinjala, sta bili Ornikovi dve in Lizika, oba možka pa sta bila Ornikova esesovca. Vrnila sta se iz Avstrije.

Priprla sta lino in notranjščina zvonika se je znova pomračila. Moška sta znova polegla po cunjah, a sta se zdeli ko senci, ki se pregibljeta in preklinjata. Vse na svetu ju je jezilo.

»Hudiči, prepevajo, tu bomo pa od lakote poginili!« se je zdaj oglašala še tretja senca z obvezo preko desnega očesa.

»Vse se je potuhnilo.«

»Vsak vidi samo sebe.«

»Pasja sodragi Celi Kajžar, vse po vrsti je šlo v zadrugo! Naši dve sta prvi leteli...«

Nastal je molk, zatem je rekel tretji:

»Far, kako se je prestrašil, ha ha...«

Moški se je zasmeljal, za njim sta se nasmehnila Ornikova dva.

»Eh, lakota, to ti je hudičovo maslo!«

Preden je ta večer odšel muzikant z dela, ga je Julia poklicala v pisarno v križniški zidnici in mu rekla:

»Liziko smo sprejeli.«

Muzikant je stekel po gortici in spodaj, na travnikih, na ves glas zavriskal.

Julia je odšla v zidnico, v kleti pa sta ostala Vračko in Stefek in pripravljala škropilnico.

Po goricah se je postopoma zmračilo. V kleti je visela na kavlju pod stropom šturmovska Vračko je vleči škropilnice s sodov in pri tem opravilu je odletela pipa. Stefek se je sklonil in začel brskati po tleh. Tipal je po flovki, alj zamen, poklical je očeta:

»Luč!«

Vračko je snel šturmovsko in mu posvetil. Stefek se je sklonil, se spizljal pod sod in vzkliznil:

»Jo že imam.«

Potegnil je izpod sode svečlo kovinasto stvar in jo podražal.

V Markovcih so se pogovorili o načrtnejšem ljudskoprosvetnem delu

Priloge za leto skupščino ljudskoprosvetnega društva v Markovcih, ki se je vršila 13. t. m., so sprožile marsikateri problem v zvezi z dosedanjim nezainteresirano določeno dela njegovega članstva za kulturne potrebe kraja.

Dobro pripravljena skupščina in neprilakovana udeležba je dala marsikomu misliti, da tudi pri njih dobiva ljudskoprosvetno delo večji razmah in globlji smisel.

Po poročilih predsednika in sekcijskih vodij so člani posegali v živo in zanimivo diskusijo, grajalj dosedanje napake in dajali predloge z izboljšanje dosedanjega dela ter ustvaritev pogojev, ki bi omogočili ljudskoprosvetnemu delu v Markovcih večje in trajnejše uspehe.

Tov. Kafolova je govorila o vzgoji mladine, posebno onega dela, ki je hodil v okupatorjevo šolo, pri čemer bi izobraževalna sekcija s knjižnico in izobraževalnim tečajem morala imeti eno glavnih vlog. Res je, v zadnjem času ljudje mnogo berejo, pogrešajo pa kvalitetnejša literarna dela, ki si jih naše knjižnice žal zaradi občnih materialnih težav nikakor ne morejo nabaviti. Tudi na vzgojo starejših je mislila. Ob splošnem odobravanju navzočih je grajala ljudi, ki mislijo, da je dvorana mesto, kjer lahko daš duška svojim skrajno nedostojnim razvadam in po kulturni prireditvi uganjaš nekulturnosti. To nikakor ne more biti dostojno izpričevalo za Markovce — kraj, ki je organsko povezan z okolico mesta z nad sedem tisoč

prebivalci. Mislim, da je ta primer eden osrednjih problemov, ki so vsemu kulturnemu delu v Markovcih jemali njegovo pravo vrednost in ugled. Nevarnost je, da bodo s takim odnosom ljudje pasivizirali še teh nekaj tvornih sodelavcev v društvu.

Tov. Štrafela je imel prav, ko je tožil glede zelo slabe založniške dejavnosti, ki je ves čas po vojni premalo skrbela za izdajo ljudskih iger. O tem so razpravljali in zdi se mi tudi pozitivno odločili naši republiški forumi. Zaenkrat se pač moramo zadovoljiti s tem, kar imamo. Posluševati pa se še brez dvoma moramo take izbire, ki nam nudi čim več kvalitativnih del.

Govora je bilo tudi še o ljudski univerzi, knjižnici, pevskemu in tamburaškemu zboru, odnosov staršev do mladine, ki sodeluje v društvu in združnem domu, ki še vedno čaka, da ga bo nekdo dogradil.

Diskusijo je zaključil zastopnik Ljudske prosvete iz Ptuja, njen tajnik Rebernak, ki je govoril o nekaterih najvažnejših nalogah društva. Pridobivanje ljudi za delo v društvu naj bo ena naših osnovnih težav, ki bo

zagotovila ljudskoprosvetnemu delu princip množičnosti. Tudi več sodelovanja z ostalimi organizacijami bo terjalo naše delo, posebno onim, ki kažejo za to več pripravljenosti. Ostro pa je obsodil vsakršen potkus praktičnega nevedenja in progresivnega namena in ciljev Ljudske prosvete, ki je posameznikom iz osebnih, političnih ali kakršnih drugih nagibov v splošno. Prav tako je potrebno onemogočati skrajno nezdružne pojave, da bi se za prosvetnim delom skrivale ozke zaslužarske težnje posameznikov in skupin ali pa celo organizacij, kot so to nekatera gasilska društva, ki n. pr. razumejo potrebo po kulturnem dvigavanju ljudi le takrat, kadar se s hitro naučenimi nekvalitetnimi igrami da dobro zaslužiti. S takim početjem dejansko podcenjujejo okus in smisel občinstva za dobro igrano in močno škodujejo ugledu naše progresivne kulturne politike.

Sprejeti sklepi o delu Ljudske univerze, igralske skupine in sodelovanju celotnega društvenega članstva pri dograditvi združnega doma so prvi rezultati resne volje — ustvariti nekaj tudi v Markovcih.

V Podlehniku so ustanovili gospodinjski tečaj

Na željo občinstva je 15. t. m. začel gospodinjski tečaj v Podlehniku. To je šesti tečaj te vrste v Halozah. Doslej se je prijavilo vnanj 25 deklet. Trajal bo 14 dni in to vsak dan, če bodo dobili iz Ptuja primerno učiteljico za gospodinjstvo, predvsem za kuhanje, ki bi bila pripravljena ostati za ta čas v Podlehniku in prevzeti skrb za praktični pouk v gospodinjstvu. Poleg tega bodo ponovili snov iz slovensčine in računstva, posebno poslovno spise.

Ljudje so mnenja in pričakujejo, da se bo s tečajem razgibalo tudi ostalo prosvetno življenje v Podlehniku, kjer so brez dvoma primerni pogoji za to, manjka le odločne volje posameznikov.

...pa tudi v Majšperku ga bodo imeli

Na nedavnem občnem zboru tamkajšnjega sind. kult. umetniškega društva so člani sklenili, da bo izobraževalna sekcija ob pomoči šole in prosvetnega sindikata ustanovila gospodinjški tečaj, ki bo začel z delom v prihodnjih dneh.

S tem vred bo delalo v okraju 17 raznih izobraževalnih in gospodinjških tečajev s preko 500 ljudi.

Tudi v Majšperku se po delu radi razvedrimo

Le malokomu izven meja Majšperka je poznano življenje in delo tega nevelikega naselja, ležečega pod znano Ptujsko goro. To je majhen industrijski kraj, katerega središče tvorita Tovarna volnenih izdelkov in Tovarna strojil.

Delavci v obeh tovarnah so bajtarji in nekdanji vinčarji. Njih delovne roke so dosegle še marsikatero omembo vredno delovno zmago. Ze v avgustu mesecu 1951 je Tovarna volnenih izdelkov izvršila petletni plan prva od tekstilnih podjetij v Sloveniji. S tem so delavci dokazali svojo visoko delovno zavest in zaupanje v naše vodstvo.

Napačno bi sodili o naših »hribovcih«, če bi jih imeli za zmogče samo poljskega in tovarniškega dela. Veliko zanimanje kažejo za udeleževanje na kulturno-prosvetnem polju in o tem bi rad spregovoril.

Ze v letu 1948 je bilo ustanovljeno SKUD z imenom še živčnega kulturnega delavca in pisatelja Antona Ingoliča. Res, da so bili prvi koraki v kulturno dejavnost težki, toda zmagovala je vedno trdna volja. Ustanovljena sta mešani in moški pevski zbor, dramska skupina, orkester, godba na pihala in knjižnica. Kar preveč naenkrat, si bo kdo mislil. Toda ne. Delo v vseh sekcijah se je bliskovito razvilo in po enoletnem trudopolnem delu sledi zmaga. Oba pevška zbora zasedata prvo mesto v B-kategoriji na okrajnem tekmovanju. Dramatska skupina nastudira po dve igri letno. Knjižnica se širi in pridobiva vse širši krog čitateljev. Orkester in glasna godba s pevskim zborom sodelujejo na vseh proslavah in prireditvah. S tem je led bil prebit.

Pred kratkim podan obračun dela za leto 1951 na občnem zboru društva vsekakor dokazuje napredek posebno še dramske skupine, orkestra in novoustanovljenega tamburaškega zbora, ki že samostojno nastopa. Prva je nastudirala dve deli: Surekovo tragikomedijo »Pesem s ceste« in Finžgarjevo dramo »Divji loveci«, s katero je nastopilo 25 igrancev. Omembe vredna so gostovanja, prirejena v Veliki Nedelji, Pragerkem, St. Vidu pri Ptuj, Poličanah, na odrskih deskah mestnega gledališča v Ptuj in Va-

raždinu, kamor je ponesla slovensko besedo. Povsod je skupina z uprizoritvijo žela priznanje in zapuščala dober vtis pri občinstvu in tako navezala stike z ostalimi kulturno-umetniškimi društvi. V novi sezoni pripravljajo eno komedijo in opereto Radovana Gobca Planinska roža.

Tudi knjižnica s svojimi 1900 leposlovnimi, strokovnimi in političnimi knjigami kaže iz leta v leto napredek in prodira med prebivalstvo bližnje in daljne okolice. Število čitateljev se je povečalo na 172, a izposojenih 1710 knjig v minulemu letu je kar nedvomno lepo število.

Vse delo SKUD A. Ingolič v Majšperku se bo v še boljši povezavi med sekcijami, s še močnejšo voljo vseh aktivnih članov, s sodelovanjem sindikalne podružnice in ob razumevanju in morebitni podpori obeh uprav podjetij, slednje je bilo skoli vsa leta, lahko brez dvoma razvilo v center kulturnega dela naših Haloz in dela Ptujkega polja.

Nekaj besed h koncertu „Slovenskega komornega tria“ v Ptuj

»Slovenski komorni trio« sestavljajo odlični naši najvidnejši zastopniki instrumentalne glasbe: violinistka Nada Jevdjenjevič-Brandlova, čelist Oton Bajde in pianist Marijan Lipovšek.

Do tik pred vojno je tov. Jevdjenjevič-Brandlova slovela po vsej srednji Evropi s svojim Brandlovim triom; sedaj pa s »Slovenskim komornim triom« širi sloves naše produktivne in reproduktivne glasbene umetnosti po vsej Jugoslaviji in tudi v inozemstvu. V pretekli koncertni sezoni je »Slovenski komorni trio« uspešno gostoval v Trstu in ponovno v Avstriji, kjer je žl mnogo priznanja in prejemal laskave kritike. V mesecu februarju bo opravil trio daljše koncertno potovanje po Jugoslaviji, na katerem bo med drugim nastopil v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in Skoplju,

„Trije tički“ v Gorišnici

V nedeljo 13. t. m. je nastopilo IZUD Zagajčji v Prosvetnem domu v Gorišnici z burko »Trije tički« in kratkim pevskim programom.

O burki sami treba reči, da je bila prav nesrečno izbrana, prav gotovo iz napačne predpostavke, da takj nastopi »vlečejo« in polnijo blagajno. Res je sicer, da ljudstvo, predvsem podeželsko, raje gleda šaloigro nego dramo ali celo tragedijo, vendar je mnenje, da bi odklanjalo resne igre, napačno, in strah pred nekim deficitom popolnoma neumesten. Sicer pa ni naloga prosvetnega društva, da se brezpogojno prilagodi okusu ljudstva, tudi če je ta še napačno izoblikovan, pač pa mu mora ravno okus vzgojiti, voditi in pravilno usmeriti, da postane dovzeten tudi za resnejše in težje teme. Ako pa že mora biti nekaj lahkega in komičnega, ni potrebno zgrabiti kar najbližji plehki kič, ki pride pod roke. Svetovna literatura premore veliko kvalitetnih komedij, ki večkrat niti ne stavijo prevelikih zahtev niti na igralce niti na scenarij, a vendar na fin način ljudstvo kratkočasijo, zabavajo in spravijo v smeh, pri tem pa še vsebujejo zdravo, poučno in koristno jedro. In to mora biti naloga vsake drame: da pokaže gledalcu na odru kos življenja, kjer dobro zmaga, a slabo zahteva kazni, da mu prikaže in ožigosa njegove lastne napake in hibe na — drugi osebi in mu v smehu pove »nebeške resnice«. Zato

naj prireditelji v prihodnje, preden nastudirajo neko delo, skrbno pretehtajo njega vrednost, a še skrbnejše značajem primerno razdelje vloge posameznim igralcem. Le tako bo igranje nepriljubljeno in naravno in tudi za igralca lažje, ker se lažje živi v vlogi, ki odgovarja njegovemu značaju. Nasprotno pa, ako mora igralec prevzeti vlogo, ki mu ne »leži«, ni daleč do poloma.

V prikazani burki je edini pisarjeval rešil svo situacijo, čeprav so neke njegove stereotipne kretneje nekoliko motile. Gostilničar ni, razen trudem konstruiranih okroglin, imel nič oštirskega na sebi in, kakor pri njegovi ženi, ni njegovo lice nikoli izražalo njegovega razpoloženja, tako da je govoru manjkala vsak poudarek. Igrač in sodnik sta precej zadovoljila. Sodni sluga pa je bil še za zahtevano nerodnost preneroden. Kljub temu smo prepričani, da bodo prihodnji isti igralci v primernejših vlogah pokazali večje sposobnosti. Volje in veselja do dela so dovolj pokazali.

Pevski zbor, ki je nastopil po burki, razpolaga s precej dobrim glasovnim materialom. Izvajanje je bilo sigurno, precizno in naravno. Pesmi so bile, razen »žab«, sicer nekoliko starejšega datuma, a kljub temu učinkovite. Pevovodja Zupec, ki je, kot preprost kmet, izvežbal zbor in ki ga ima popolnoma v oblasti, zasluži vse priznanje. Binban.

V Spuhlji se dramijo

Izgleda, da je dolga doba kulturno-prosvetnega spanja v Spuhlji pri kraju. Razne opazke kot na primer: »Tako velika vas, pa ničesar skupaj ne spravite!« so le zadele nekatere agilnejše vaščane, da so se začeli dramiti.

Se danes se menda marsikdo spomni Spuhljanov, kako so bili pred vojno agilni na kulturno-prosvetnem področju, saj so imeli igralsko skupino, godbo in tudi dobro založeno knjižnico. Bil je celo primer, da so v dveh mesecih nastudirali in uprizorili dve igri. Ko je delo najlepše teklo, je nastopila doba okupacije in vse pokvarila.

Po okupaciji se je delo kar lepo začelo, kar je največja zasluga pogojnega profesorja

Franca Kolariča, ki nam je predvajal celo poučne filme in tudi zasluga tov. Laha Franca. Oba sta bila srce društva. Po Kolaričevi smrti je delo dokončno zastalo. Lah se je sicer trudil, da bi delo poživljal, a uspeha ni bilo. Vzroki so bili predvsem v nezainteresiranosti mladine, odhod študentov v razne šole itd.

Ljudje so igre zelo radi obiskovali, kar je potrdila vedno polna dvorana. Parkrat smo imeli v gosteh Markovčane in Goriščane. Najbolj so nas razveselili mladi igralci iz Gorišnice s »Kramarico Mirandolino«, saj še danes krožijo o tej komediji govorice.

V nedeljo 20. t. m. je bil občni zbor gasilcev, na katerem so med drugim sklenili poživiti kulturno-prosvetno delo. Na iniciativno Krambergerjevega Avguštna so se začeli učiti igrice »Dve nevesti«. Če bo učenje napredovalo kot je doslej, jo bodo uprizorili v nedeljo pred pustnim torkom. Ker pa je pri igri potrebna tudi godba, je začel Martin Trbuc zbirati mlade godbenike za godbo na pihala. Društvo namreč razpolaga s instrumenti za takšno godbo. Sedaj v začetku je delo sicer malo težko, vendar bo s časom in dobro voljo šlo vse bolje. Po vsem lahko pričakujemo, da bo v Spuhlji kmalu razgibano kulturno-prosvetno življenje, kot je že nekdaž bilo. Meg.

Srečanje med prijateljicami.

— Ali si res to ti, Helena? Skoraj te ne bi mogla spoznati. Zelo si se postarala v teh desetih letih!

— Da, razumem, tudi jaz tebe ne spoznam drugače — kot po tvojem klobuku in plašču.

Dedek Mrz in Rdeča kapica na Humu

Zadnji teden pred novim letom je bilo na osnovni šoli Hum zelo živahno. Pionirji so iz dneva v dan bolj nestrpno pričakovali nedeljo — Novoletno jelko. Izvedeli so, da jim dramska skupina pripravlja veliko presenečenje, zato so se tem bolj veselili tega dne.

Dramatska skupina se je z veliko poštrevnostjo pripravljala na ta najveselejši dan vseh pionirjev. Pod vodstvom njihove pionirske voditeljice tov. Pisek Mimice, ki je žrtvovala s pionirji vred vsako prostoro, so se naučili igrice tri-dejanko »Rdeča kapica« in še Novoletni prizorček. Mnogo težav je bilo treba premostiti, a največje je bilo vprašanje, kje z igro nastopiti, ko šola nima odra niti kulis in še marsičesa. Z dobro voljo in pomočjo

Starešinskega sveta je iz starih omar, desk in klopi zrastle oder, ki je bil kaj ličen in je brez nadaljnjega zadostil našim potrebam.

Težko pričakovani dan je prišel. Živčavi nečakanih pionirjev se je vedno stopnjeval. Oči cicihančkov in pionirjev so kar žarele, ko se je prvič na Humu razgrnila zavesa in se jim je prikazala Rdeča kapica. Igra so spremljali z največjim navdušenjem, tako, da prihodnji dan ni bilo pripovedovanju ne konca ne kraja. Vrhunec vsega je bil seveda dobri dedek Mrz, ki je najprej veselo zaplesal s škrti in palčki ter se nato pogovoril s pridnimi in porednimi pionirji. Odlične učence, ki so obenem tudi najboljši pionirji, je obdaril z lepimi knjigami. Za obdaritev vseh pionirjev je priiskrbel učiteljski zbor, Starešinski svet, KLO in starši, ki so se vsekakor zelo potrudili in do-prinesli vse, kar so je zmogli. Prireditve se je udeležilo mnogo staršev in drugih ljubiteljev otrok, tako, da so do zadnjega kotička napolnili razred.

Novoletna jelka je minila, dramska skupina pa ni mirovala. Imela je še večji načrt — pokazati to, kar so se naučili, tudi drugim pionirjem. Zato so z Rdečo kapico in pevskimi točkami, ki jih je ubrano zapel Pionirski zbor, gostovali 6. jan. 1952. v Ormožu. Tudi tukaj je igrice dobro uspela.

Mislimo, da se je tudi tukaj premnogim cicihančkom ustrelil zlobnega volka, se razveselil skočnega zajčka in pogumnega lovca Jako, in si še tu in tam zapoje lepo pesmico o »Babici«.

M. P.

Okrajno gledališče Ptuj

V nedeljo, 27. jan. 1952 ob 15. uri: Franjo Blaž: »PEPELKA«, pravljica v štirih dejanjih. — Drama repriza.

V soboto, 2. februarja ob 15. uri: Franjo Blaž: »PEPELKA«.

V nedeljo, 3. februarja ob 15. uri: Franjo Blaž: »PEPELKA«.

Razprodaja vstopnic pri gledališki blagajni v petek in soboto ob 15. do 17. ure ter eno uro pred začetkom predstave.

Na sodišču.

Sodnik: Vi ste razžalili vašega sosedo, ko ste ga imenovali »idiot«. Tega ne bi smeli storiti! — Prosim oprostitev, gospod sodnik, nisem vedel, da to mora ostati tajnost.

vse slišala in potem je lahko videla, kako je možki s cekarjem zavil pod klancem s ceste in se obrnil po bližnjici proti farovžu.

»He, dekla!« je zaklicala Sinkovca.

Dekla si je naložila oblikovce in odhitela mrmrajoč po podseku in čez dvorišče v kuhinjo.

Kletar se je ustavil šele na vrhu, pod cerkvico. Odločil je cekar, se potegnil do farovških oken in potrkal. Kmalu se je pokazal za šipami ženski obraz v ruti. Kletar je dvignil cekar in pokazal z roko proti ustom, da je prinesel južino. Kuharičin obraz se je takoj, ko prestrašen, potegnil za šipe. Potem je ugasnila tudi svetloba, a kmalu se je zasvetilo eno okno, drugo n zatek steklen okvir nad vežnim vrati. In ko so se odprla vrata, je kletar zagledal za vrati župnika, v hlačah in srajci; z desnico je odpiral vrata, z levo pa je držal hlače in odpeto naramnico, medtem ko mu je dvojica naramnice visela s hrbta; a hlače je držal na način, ki mu »pravimo, da jih nosiš; bela in nekam nabrana srajca z ozkim ovratnikom, je bila zapeta okoli vratu in ob zapestjih. Zadrž

za Farkašem in na stopnicah pa je stala kuharica in držala vtrice glave petrolejko.

»Za božjo voljo, prijateljček!« je zašepetal župnik in pomolal s tresočo roko kletarju ključ. Tudi sam se je tresel, vse na njem se je treslo, postava in glas. »Za božjo voljo, naj že odidejo,« je jel prositi. Zazrl se je nekam v nebo in zajadikoval: »Kaj je res božja volja taka, da se vse to ne da brez mene?«

Jezus-jezus, gospod bodo čisto šuššali,« je zastokala ženska, »če bodo oni! — župnik je zdaj dvignil oči in pogledal proti turnu — »še naprej tu... Jezus-jezus.«

Kletar je snel klobuk in stal tako, s cekarjem in klobukom v rokah, ne da bi vedel, kaj naj stori.

Priklanjal se je, a medtem je prišla kuharica, zatresnila vrata in jih zaklenila. Kletar je pobral cekar in odšel pod zvonic. Ozrl se je okoli sebe, potem pa potegnil za vrvice in odklenkal večernico. Zatem se je še enkrat razgledal odklenil vrata in ošel po škripajočih stopnicah. Vzpensal se je in prisluskoval in slišal le lastno sapo, ta sapo, pa je bila večja od stopnišča do stopnišča, a stopnice so zijaše

sem in tja, od ene do druge stene.

Moški pod zvonomi so poskakali z ležišč in segli po orožju, napeto so pričakovali prišleca. Najprej so se odprla vrata v podu, zatem se je pokazal klobuk, roka pa je postavila cekar v zvonic; eden izmed možkih je mlasnil, za klobukom pa se je prikazala cela kletarjeva glava in smehljajoče zašepetala:

»Južina, prijateljčki!« Moški so bili takoj okoli jažine. Kletar jih je nekaj časa gledal in se jim smehljaj, zatem se je na neko vižo ojunačil in jih sladko vprašal:

»Prijateljčki, kaj ne bi odšli? Tudi gospod župnik so rekli...«

»Kvaka!« se je zadrž tretji med njimi in zapil edino oko v kletarja. »Kdo je kaj rekel?«

»Vsi pravijo,« je odgovoril kletar in jel počasi naštevati: »Sinko, Trinka in ... in tudi gospod župnik.«

Kletar je skrbno motril slepea in Ornikova dva. Pri vsakem imenu, ki ga je povedal, ni več vedel, ali naj še katerega pove ali bi bilo bolje zanj, da ne bi nobenega več povedal. Drobne oči so mu švigale od obraza do obraza.

»Sij bomo, šli,« je rekel sta-

rejši Ornikov, ki mu je slepi pravil tudi kapetan, »ali popreje bomo malo zaplesali, prijateljček.«

»Svojo kožo čuvate, domovina pa vam je deveta briga, kaj?« je rekel mlajši.

»Domovina?« je izrekel na kratko in vprašujoče kletar in se skušal nasmejniti, a mu ni nič kaj ratalo.

»Kako je v zidanici?« se je oglašil slepi in srepo pogledal kletarja.

»Vsi so tam, predsednica in njen predsednik, hi-hi, oba sta v zidanici.«

»A orožje? He-he!« se je nasmejniti kletar. »Vse je pripravljeno. Stoplji je proti starejšemu Ornikovemu, a se spotoma premislil in zašepetal slepemu, ki ga ni spustil iz oči: »V sodu je. Karabin! Samo bog v nebesih ve, kaj sem prestal...«

»Kaj pa drugi?« je vpraševal naprej Ornikov.

»Drugi, hm,« je jel ves v škripčih menceatj kletar, ali ko je zagledal slepe oči, je veselo povedal, a tako veselo, ko da bi med tem tresko požiral: »Saj, vsi samo čakajo, da pride.«

»He, nocoj bo ples na Kajžarju!« je vzklilni slepi.

Vračko, Julia in Stefek so medtem z ihto vlačajj orožje iz sode in ga nosili v gornje prostore in v pisarno. Razpostavili so ga ob zid za omaro in ga prekrili s plahto.

Potem je Julia znova sedla k papirjem in si trla glavo, Vračko in Stefek pa sta odšla v klet, kjer sta klicala kletarja, ali nihče se ni oglasil.

Sinkova dekla se je ta večer zelo čudno obnašala. Ko je po kuhinji na hitro vse pospravila, in se potem prepirala, da je v izbi tema in da sta se Sinko in Sinkovca spravila spat, je vzela luč in odhitela po stopnicah na podstrešje. Tam je v hiški, kjer je imela posteljo, postavila luč na klop in za tem odprla skrinjo. Predjala je nekaj perila, potegnila izpod njega škatljo, iz škatlje pa vzela debeli zvezek — svojo, z roko napisano pesmarico, in tintni svinčnik. Za trenutek so njene oči ko zaslanjane obstale na napisnih vrsticah in mimogrede je prebrala:

»Sonce zvečer tak rdeče a-haja, o j kot bi znalo, kaj zgodilo se bo...«

ali že je dekla obrnila list in poiskala v zvezku prazen list.

(Nadaljevanje sledi)

Kaj vse lidje vün spravija...

Pri mladinskih kino- predstavah

Hanza: »Ali si bra na plakati, da je predstava za mladino? Tu pa zdaj vidim več kak pu mladine, ki je stara nad 20 let.«

Joža: Ja, veš to je zato, ker so tote predstave bolj poceni kak ove, ki so po triještinarov. Pa to še ni vse. Saj smo ja zaj vsi glihni, zato pa Uprava kina nič ne reče.«

Hanza: »Te pa če je tak, se konč naj sprotivo nazaj sedet, saj več, kej so vsi spredi ni nam malim lepo svetijo. Če pa jin kaj rečeš, jih še dobiš!«

S. P.

Očetje iz Podvina jih gotovo tako ne vzgajajo

Pred nedavnim smo pisali o »Martinovem razpoloženju« fantov iz Podvine pred gostilno Zilavec v Ptuj, dne 11. novembra lanskega leta, ko so morali intervenirati organi pujske postaje LM. Podvinški fantje so hoteli pokazati svojo bojevitost s tem, da so napadli in razorožili dva organa LM, ki sta hotela pomiriti izzivce.

O nekorišnem »junaštvu« podvinških fantov, ki še imajo pomanjkljive pojme o tovarištvu, demokratičnosti in lepem vedenju, je razpravljala senat pujskega sodišča in je kaznoval Jurija in Simona Petroviča, Stanka Segulo in Rudolfa Toplaka na po dva meseca zapora, Jožeta Čeha in Martina Firca pa na po dva meseca in 14 dni zapora, vsakega pa še posebej na plačilo 300 dinarjev povprečnine.

Tudi tokrat je izrekel sodni senat zelo milo kazen in to v prepričanju, da bodo ti mladeni —

Nesreča nikdar ne počiva

Z lestve je padel ter si poškodoval glavo Ožinger Franc iz Gajevca. Prepeljali so ga v pujsko bolnišnico.

S kolom po glavi

Je 17. jan. neznanec obdelal Rašl Janeza iz Trnovske vasi na poti proti domu. Malo pred domačo hišo mu je zadel poškočbe, po tem pa jo nemudoma odkuril.

Pri smučanju si je strl nogo 20. januarja t. l. Ferik Marjan, učenec obrtne šole v Ptuj.

V Pušencih si je grede na poškodovala rebra pri padcu na poti na delo dne 16. januarja t. l.

Zebec Marija iz Zavrča si je poškodovala rebra pri padcu na poti na delo dne 16. januarja t. l.

Tudi Rajh Stefan iz Njivce št. 16 je padel, ko je hotel dohiti avto na cesti iz Maribora ter si poškodoval rebra.

Kamen je vrgel ter mu poškodoval ustnici

Vaupotič Janeza iz Gorice je zadel iz Sveskove veže s kamnom Ovcar Franc v ustnici ter mu jih precej poškodoval.

V palec leve roke se je vsakala pri sekkanju drv Sprah Frančiška iz Lancove vasi št. 85.

Pri padcu si je poškodoval levo roko v ramenu Raj Ivan iz Strnišča-Gradiš.

Roko si je prestrelil z leseno pištolo

Z leseno pištolo, ki si jo je sam naredil, si je prestrelil desno dlan Pernek Franc iz Doklec št. 13, KLO Pujska gora. 22-letnemu izdelovalcu nevarnega orožja bo verjetno po tem dogodku prešla želja do streljanja. Dlan mu je precej razneslo. 21. jan. t. l. so ga pripeljali na zdravljenje v pujsko bolnišnico.

Levičnik Julijano je 20. jan. t. l. na sosedovem dvorišču v Dolanah ugriznil neznan pes v desno nogo pod kolenom. Vsi se zdravijo v bolnišnici v Ptuj.

Dokaz poštenosti.

Farmer potepuhu, ki išče delo: Obžalujem, trenutno nimam mnogo dela. Ampak če bi hoteli pobirati jajca iz kokošnjakov? Toda pazite, da boste prinesli vsa jajca in ne, da bi jih sami kaj pospravili!

— Kako to mislite? Jaz sem najpoštenjši človek na svetu. Delal sem 25 let v kopalšču, toda niti enkrat nisem vzel nobene kadil!

Komu je zapustila pok. Majcen Marija iz Slomov svoje posestvo?

Svojevrsen spor za vrednost okrog 150.000 din se je razvil med Majcen Ano, posestnico iz Slomov št. 43 in Ravšl Alojzjem, posestnikom iz Slomov št. 43 zaradi poroke Majcen Marije, na podlagi katere bi pripadlo posestvo pokojnice v Slomih Ravšl Alojzu in Majcen Ani, vsakemu do polovice.

Ravšl Alojzu se očita v tem sporu, o katerem razpravlja pujsko okrajno sodišče, da je bil sam pisal poroko Majcen Marije, da je sam šel na zapuščinsko razpravo s pooblastitvijo Majcen Ane, katerega da je sam podpisal in ponaredil njen podpis, da ta ni nič vedela o poroki in zapuščinski razpravi kakor tudi, da so vsi podpisi v poroki ponarejeni.

Na prvi razpravi je Ravšl ugovarjal, da je spor zastaral, da sta se Ravšl in Majcenova pred materino smrtjo dogovorila, da bosta prevzela vsak do polovice posestva, da bosta skupaj delala in hasnovala posedovano posestvo ne glede na to, kako je bila zapuščina obravnavana in razsojena.

Spor ni končan, ker je medčasno vložil KLO Brezovci predlog, da sodišče prekliče Majcen Ano zaradi slaboumnosti. Sele po dejanski ugotovitvi stanja Majcen Ane bo spor rešilo sodišče, ki bo tudi zaslišalo nekatere priče.

IZ DORNAVE

Dne 15. t. m. so otroci prinesli spričevala iz šole in nekateri z njimi svoje starše razveselili, a drugi pa razžalostili.

Tudi mali Karel Primožič iz Dornave, ki mu je lani umrla mati, je prinesel bolj slabo spričevalo. Teta Treza, ki sedaj vodi gospodinjstvo, mu opoldne in zvečer poleg grajanja ni dala jesti. Ko je prišel njegov oče zvečer iz službe, so vsi, ki stanujejo iznad stanovanja Primožičevih, čuli strašen krik obeh otrok, tudi malega Radeta, ki je jokal za svojega brata Karla, ki ga je oče zverinsko pretepel. Končno je otroku uspelo iztrgati se iz rok razjarjenega očeta in pobegniti.

Drugi dan ob 9. uri je našla neka uslužbenka, ki je iskala staro železo, v omari skrušenega in vsega zatekega.

Njegova dobra teta, ne samo da mu prejšnjega dne ni dala jesti, še iskat ga ni šla, tako da je ubogi otrok celo noč v tej zimi prebil in trepetal v omari, ker se ni upal domov.

Ker ni mogel iti, ga je uslužbenka odnesla v posteljo, ga sezula in mu dala čaj, da se je opomogel.

Citatelji naj sodijo, ali je to pravičen postopek očeta in vzgojitelja!

Nekaj za dekleta o važnosti gospo- dinjske izobrazbe

Vsako delo lahko uspešno vodi le mojster dotične stroke, ki je prešel za to dolgo pot priprave in učenja. Pouk, vaja, napor, ponavljanje in zopet pouk sta spremljala vsakega do mojstrske diplome. Koliko let učenja, pozneje pa prakse, je potrebno n. pr. učitelju, preden je kos svojih dolžnosti v šoli, čeprav izgleda vse na prvi videz tako enostavno.

Ni težko dognati, da ni nič manj važna čim temeljitejša izobrazba voditeljice gospodinjstva in doma, žene in matere, tiste, ki skrbijo za vzrejo, vzgojo otrok, ki odloča, če je dom pust ali prijeten, od katere je odvisno, če so njegovi člani pravilno prehranjevani, da so lahko sposobni za življenjske napore vsakega dne. Zena in mati je temelj družine in od nje je odvisno, kakšni bodo otroci, bodočnost naroda.

Izobrazba in praksa sta strogo predpisana za vse poklice, le za poklice žene-matere kljub vsej važnosti, kot smo videli, ni nobenih oblastvenih predpisov. To pa seveda ne zmanjšuje potrebe po izobrazbi pri dekletih. Ta bi se morala, ko dopolnijo razvojno dobo, gospodinjstvo izobraziti, vzporedno pa se seznaniti z vzgojo in samovzgojo. Le tako dekleta bo znala ceniti dom in njegov pomen, znalo bo ljubiti svoj narod, zemljo in delo, čas in zdravje, bo postala uvidelna, preudarna, skromna, štedljiva, redna in snažna, sodobna in socialistična. Zanimala se bo za napredek živinoreje, vrtnarstva, poljedelstva, perutinarstva, torej za vse, kar je pametnejšega kakor obriranje ljudi. Zboljševala bo domače razmere, veliko veselje ji bo nudila izboljšava v hlevu, vrtu, posrečeno skuhane konzerve, dober doma pripravljen sir in smetana. V ponos ji bo lepo belo oprano perilo, ki ga bo poleg tega sama sešila. Kako zadovoljna bo, ko bo postavila na mizo okusno pripravljeno kosilo, domačinom še nepoznano jed, pripravljeno iz doma pridelanih živil!

Dobra predšola je materin pouk, toda ta danes v premnogih primerih še zdaleka več ne zadošča. Dekle mora še v stanovsko kulturno-poklicno šolo bodočega stanu. Veliko znanja pa si lahko pridobi tudi v tečajih, ki jih Ljudska prosveta prireja po naših vaseh, da bi dekletom pomagala doseči najnujnejšo stopnjo gospodinjске izobrazbe. Da bi dekleta dosegla, je treba težave pogumno prebroditi, predvsem pa je treba — vztrajati!

M. Berce-Vrabič.

Rojstva, poroke, smrti...

V matičnem okolišču Cirkovel je bilo v letu 1951 rojenih pet dečkov in 11 deklic, poročenih 27 parov, umrlo pa je 14 moških in 14 žensk.

V okolišču Vid pri Ptuj je bilo v letu 1951 rojenih 34 dečkov in 37 deklic, poročenih je bilo 31 parov, umrlo pa je 13 moških in 30 žensk.

V letu 1951 je v matičnem okolišču Leskovec bilo rojenih 26 dečkov in 22 deklic, poročenih je bilo 11 parov, umrlo pa je 20 moških in 9 žensk.

V matičnem okolišču Cirkulane je bilo v letu 1951 rojenih 18 dečkov in 35 deklic, poročenih je bilo 28 parov, umrlo pa je 22 moških in 18 žensk.

Cene na trgu v Ptuj

23. januarja 1952

Privatni sektor: za kilogram, liter ali komad.

Cebula 65—70 din, čebulček 120 din, česen 120—140 din, fižol 40—50 din, gobe suhe 360 din, hren 40 din, hruške 35 din, jabolka 30—35 din, jajca 10—11 din, krompir 12 din, kls 18 din, korenje 30 din, koruza 20 din, kaša ajdova 90—100 din, kaša prosena 50—60 din, pšenica 40—50 din, moka ržena 30—35 din, moka koruzna 30 din, moka ajdova 40—45 din, moka enotna 50 din, moka bela 100 din, metovilec 60 din, mlo 120 din, maslo 300—350 din, mast 200—250 din, mleko 20 din, orehi 50—100 din, olje bučno 300 din, jves 30 din, purani 700—900 din, peteršilj 40 din, pesa rdeča 20 din, perutnina 150—350 din, proso 30 din, repa kislja 14 din, redkev 20 din, radič 50 din, solata — divjaja 70 din, sadje suho 50 din, smetana 100—120 din, sir 70—90 din, slive 80 din, špinat 50 din, zdrob koruzni 45 din, zelje kisljo 20 din, zelje v glavah 25 din, zaseka 200 din.

Mestna ekonomija:

Zelje kisljo 20 din, mleko 20 din, kaša prosena 55 din, kaša ječmena 50—60 din, hren 50 din, česen 100 din.

Trgovsko podjetje Rožnik:

Peteršilj 14 din, zeler 10 din, korenje za juho 15 din, jabolka 30 din, kaša ječmena 55 din, kaša prosena 45 din, orehi 38 din, čebula 57 din, riž 400 din, česen 110 din, fižol 38—45 din, koruza 20 din, slive suhe 58 din, redkev črna 15 din, olje bučno 225 din.

Zanimivosti po svetu

Kako se napravi kariera? — Nova uradnica neke velike trg. firme v Ameriki je dobila nalogo, da razpošlje raznim klientom pisma z obvestilom, da se spet dobi neka nova vrsta ogrevalnega aparata. Gospodična je z vneto nove uradnice pripravila kuverte, napisala naslove, nalepila znamke in odposlala iste — brez pisma, ker je pozabila te vložiti v zavitke. Torej so sprejele stranke prazne kuverte. Pomota se je kmalu izkazala, kajti začela so prihajati telefonična vprašanja, za kaj gre. — Posledica je bila, da je trdka razprodala mnogo več teh aparatov kot kdaj koli prej s še tako intenzivno reklamo. Zaslužna uradnica pa je takoj dobila zvišano plačo.

Koristno drevo. — Ena izmed najkoristnejših rastlin na svetu je neka palma, ki raste v Braziliji. Listi tega drevesa dajejo odlično polirni vosek, sad se uporablja za krmo živine, iz semen se pridobiva dober kavni surogat, iz soka pa vino, — in končno je les dragocen gradbeni material, ki ga niti slana voda niti insekti ne morejo uničiti.

Resnična zgodba. — V novi četrti velikega mesta je bila končana gradnja nekoliko hiš. V oknu vsake hiše je visela tabla z napisom: »V našem samostanu brez otrok.« Mladi pari so morali podpisati pogodbo, da se bodo izselili, ko dobe otroke. — Nekega dne pa se je oglašil pri lastniku hiš šestletni fantek in dejal: »Gospod, jaz sem šestletni samec in bi rad s svojimi starši stanoval v eni vaših hiš.«

Pionirji, uganite kaj je to?

1. Belo je ko goska, hodi kakor goska dere se ko goska, vendar pa ni goska.

2. Če bogat ga vidi — jo poribiše, siromak ga zbira poleg hiše.

3. Narava samo načrt nariše, človek zida — niso hiše, ni ne koča ne palača, samo osedlana kača.

Jesou (s'ouš z'k'osod (t

OPOZORILO

Tekoči mesec se vrše popravki v volilnem imeniku. Vseled tega opozarjamo volivce, predvsem one, ki ob priliki lanskim parlamentarnim volitvam niso bili tu vpisani, kakor one, ki so se lani priselili na območje MLO Ptuj, pa niso predložili izbrisnega potrdila, ter vse osebe, ki so v minulem letu in zdaj do konca tega meseca dopolnili 18 let, da se prepričajo, če so vpisani v volilni imenik. Ta je na vpogled na MLO pri referentu za prijave. Rok za reklamacije je do 31. januarja. Ne zamudite! MLO Ptuj.

Predavanje Ljudske univerze v Ptuj:

30. jan. 1952 ob 19,30: tov. Urbas Antonija, predm. učitelj: »Zgodovinski spomeniki Ptujja«, dvorana JLA.
8. februarja: Prešernova proslava v Mestnem gledališču, začetek ob 20. uri.
13. februarja ob 19,30: Maučec Jože, prof.: »Naravno bogastvo Ptujja«, dvorana JLA.
20. februarja ob 19,30: Zgur Danica: »Zaščita žene v našem sistemu«, dvorana JLA.

O d b o r

Vpis

v delavsko gimnazijo

Delavci in nameščenci, ki žele študirati na Delavski gimnaziji, naj oddajo prijave do 31. jan. v tajništvo gimnazije v Ptuj. Pouk v vseh razredih (I., II. in III.) bo pričel 4. februarja ob 19. uri.

Ravnateljstvo.

Prirodoslovni krožek na ptujski gimnaziji

V šolskem letu 1951-52 je pričel prirodoslovni krožek z delom 9. oktobra 1951. Dosedanja predavanja, ki so jih imeli dijaki skupno s profesorji so: prof. Burger: O televiziji; Cabrian (VII. r.): O radiotehniki; Munda (VIII. r.): Povezanost matematike s prirodo; prof. Mačkova: O slepih (sodelovanjem slepega tov. od OLO Ptuj).

Udeležba na predavanjih je bila zelo različna. Dočim je prvi dve predavanji obiskalo okrog 20 dijakov, sta drugi dve bili zelo dobro obiskani (nad 50 dijakov). SP.

Esperanto po svetu

Esperantski tečaj v angleškem mladinskem listu. Angleški mladinski list »International Youth Review« v svoji jezikovni rubriki redno daje esperantske naloge. Naslov redakcije: 39 Forest Drive West, London E 11.

Esperantski tečaj v nizozemskem žurnalu. Revija »Winschoten Courant«, ki ga izdajajo v severnholandskem mestu Winschoten, je pričel objavljati esperantski tečaj za začetnike. Prvo lekcijo so priporočili krajevni faktorji.

Nizozemski radio-list istotako objavlja program esperantskih oddaj.

Turistični prospekt o Thiersu. Pravkar izdani turistični vodič mesta Thiers (Pay de Dome, Francija) ima tiskani dve strani v Esperantu s teksti o zgodovini in znamenitostih mesta, o svetovno znanem izdelovanju nožev kakor tudi o esperantskem gibanju v tem kraju.

Po »La praktik« J. D.

Film, ki ga bomo videli v Ptuj:

PARMSKA KARTUZIJA

Italija 18. stoletja. Mala kneževina Parma s svojim slabotnim, smešnim ničemurnim knezom, ministri, policaji, ječami in romantičnimi revolucionarji. Na tem pisanem ozadju pa velika nesojena ljubezen, ljubezen vojvodinje Sanseverine do mladega Fabrizia del Dongo, ki je ne ljubi, ljubezen Fabrizia do Clelie, ki ga ljubi, a jima ni sojena sreča, ljubezen grofa Mosce do Sanseverine, ki ga ne ljubi...

Vse to se prepleta z dvoboji, zasledami, podoknicami, vratomnim begom iz ječe, zastrupljanjem in tajnimi pisemci... do grenkega konca.

Usvarjalci filma so bili v nevarnosti: lahko bi zašli v podrobnosti, ki bi filmu vzele tisto strnjnost, ki jo ima, če bi hoteli preveč verno slediti avtorju. Dovolili so si celo precej svobode, češar pa nihče ne more oporekati, kajti film je umetnost za množice in kot taka ima pač svoje zahteve, preko katerih ne more nihče, ki hoče ustvariti dobro delo.

Režiser Christian Jacques (pri nas poznan film Človek človeku) je svojo nalogo in namen mojstrsko izpolnil. Nihesar ni pozabil, kar bi filmu moglo dati sijaj brez primere. Odlično je oživel romantične junake, obvladal množice in obsejne zgrade.

V glavni vlogi: Maria Casares in Gerard Philipe.

Obvestilo učencem I. letnika Šole za učence v gospodarstvu raznih strok — Ptuj

Pouk kovinarjev (kovačev in ostalih) se vrši v II. polletju v ponedeljkih in torekih, učencev lesne stroke (mizarji in ostali) v petkih in sobotah, usnjarske in oblatilne stroke pa v sredah in četrkih. Prosimo delodajalce, da obvestijo o tem svoje učence.

Upraviteljstvo šole.

OPOZORILO

Vsem hišnikom in stanovanjem v zgradbah splošnega ljudskega premoženja v Ptuj:

Po sklepu t. 8 zasedanja ML v Ptuj z dne 30. 8. 1951 se z kršitev reda in higiene v zgradbah splošnega ljudskega premoženja kaznujejo kršilci s kaznjajo od 100 do 500 dinarjev v korist sklada za vzdrževanje zgradb, tuk, podjetja.

Nadalje je zabranjeno v centru mesta (Krempljeva, Srbski trg, Slomškova, Prešernova, Dominikanski trg, Čafova, Muršičeva, Dravska, Trg svobode, Vodnikova do pošte, Lackova do želez. prehoda na Krempljevo) imeti svinjake in reje svinj, koz in ovc. Perutnino je dovoljeno imeti samo v zaprtih prostorih, odnosno v higienskih kurjih, kuhinjskih, Prepovedano je spuščanje perutnine po dvoriščih, vežah, hodnikih in vrtovih.

V zgradbah izven navedenega območja je dovoljeno rediti svinje, drobnico in perutnino le v higienskih svinjakih, hlevih in kokošnjakih.

Neupoštevanje zgornjega sklepa bo lahko kaznovano.

Navedeni ukrep je nujen, ker se vsled slabe kanalizacije in dvoriščnih vodnjakov kvari voda in redi golazen, predvsem podgane in ustvarjajo v centru mesta gnojišča.

Podjetje za upravo zgradb Ptuj.

MALI OGLASI

Sprejem v popravilo svileni in nylon nogavice. Postrežba hitra in solidna. Pregl Ana, Ptuj, Prešernova 15 (Cankarjeva).

Kupim stavbeno parcelo v bližini Ptuj, najraje na Bregu. Naslov v upravi lista.

Zenina želim samska manjša poselitna srednjih let. Naslov v upravi lista.

Pridno gospodinjstvo želi spoznati vdovec z lepim posestvom v Brezovcu in svrhu ženitve. Ponudbe na Pošto ležeče Zg. Brezovec, pošta Cirkulane.

Izgubljena je bila osebna izkaznica št. 47364 — 0291501 na ime Tušek Franc, Dravinjski vrh 54, p. Vid pri Ptuj. Razglašam jo kot neveljavno.

Ugodno prodam vinograd (43 a) s hišo v Gradišču blizu Bora, ali pa ga zamenjam za njivo v bližini Ptuj. Vprašati v upravi.

Prodajam lovsko puško. Vprašati v upravi.

Najdeno je moško kolo. Vprašati v upravi.

Starši, bratje, žene, sestre ali drugi sorodniki, ki želijo, da bi pošiljali njihovim sinovom, možem, fantom itd. »Ptujski tednik« na naslov v Jugoslaviji, ljudski armadi, naj nam sporočijo naslov in nakažejo naročnino din 20 mesečno. Pripadniki JLA, ki že prejemajo naš list v sosedne republike, nam javljajo, da so zelo veseli, ko čitajo razne novice iz domačih krajev. — Naslove nam lahko sporočite pisмено ali pa osebno v naši upravi in lahko istočasno poravnate naročnino. — Uprava.

Prodajam trodelno omaro, umivalnik in žrnjle. Vprašati v Rogoznici št. 7.

Prodajam krožno žago premera 51 cm. Naslov v upravi lista.

RAZVELJAVLJAM osebno izkaznico na ime Bedenik Štefka, Jurovc 15, p. Vid. reg. št. 47033, ser. št. 0291240, izdana dne 29. marca 1951.

MAJHNO ŽELEZNO PEČ prodam. Naslov v upravi lista.

Hozyan i Štefan

fotopodjetje
ORMOZ

Razvijamo, kopiramo, povečavamo in naročila izvršujemo v treh dneh! Fotografiramo samo za prvovrstne slike v luksuzni izdelavi! Stranke sprejemamo vsak delavnik od 8. do 12. in od 16. do 18. ure. V nedeljo od 7. do 11. ure predpoldne! Vsek četrtek ves dan zaprt! V pomožnem lokalu v Središču poslujemo vsak četrtek in nedeljo od 13. do 17. ure!